

AMERICAN DANCE FESTIVAL

1990

This is to certify that
Sergiu Anghel

has successfully completed the
**THE INTERNATIONAL
CHOREOGRAPHERS WORKSHOP**

Charles L. Reinhart
Charles L. Reinhart, Director

Martha Myers
Martha Myers, Dean

International Choreographers Workshop Director

Ca orice întemeiere - a unei cetăți, a unui stat - American Dance Festival, mai puțin și una și alta, și, fără îndoială cel mai mare festival de balet contemporan din lume, își are propria legendă; o întâmplare, un joc al hazardului, aureolat însă de destin. În 1963, un coregraf care se numea Paul Taylor îl înflinește, în căutarea unui manager, pe Charles Reinhart (actualul director al Festivalului) și îi spune: "Nu vrei să treci joi pe la mine la studio să-mi vezi dansatorii?" Reinhart spune O.K. și Taylor pleacă. Joi, în studio, dansatorii începuseră la un moment dat să se amuze pe seama lui Reinhart pentru că - ne-o spune chiar el - rămăsese literalmente cu gura căscată. "Acolo a fost locul unde am descoperit într-adevăr că există un lucru numit **modern dance**, va declara tot el mai târziu. Așa a luat naștere Charles Reinhart Management Inc., pentru ca la puțin timp să i se ceară de către N.E.A. (National Endowment for the Arts) ajutorul în proiectarea unor turnee cu trupele deja contactate. Imediat apoi, ADF, ca rezultat al unui festival înființat încă din 1934 (Bennigton Festival), îl are în frunte pe Reinhart, care în douăzeci de ani a făcut din el un eveniment internațional, cel mai important în lumea baletului contemporan.

În 1990, recordurile ADF sînt următoarele: durata de șase săptămîni, (optimiștii cred că se va ajunge la nouă săptămîni jumate...), 37 de spectacole prezentate de 21 de companii, 18 comenzi de premiere absolute (Commissioned Premieres), premiul anual de 25 000 dolari acordat unui coregraf de către Samuel Cripps, editor de ziar, facilități de creație pentru tinerii coregrafi și compozitori americani, un program de relansare și conservare a creației afro-americane, seminarii pentru criticii de balet, editarea unui ziar al coregrafilor internaționali, Network, 32 de coregrafi invitați din toate continentele. Anul acesta, pentru prima dată, a participat și un român. Festivalul mai cuprinde conferințe, interviuri, prezentări video ale lucrărilor participanților, întâlniri cu coregrafii companiilor, spectacole suplimentare create cu studenții de către coregrafiile internaționale, ore deschise (Master Class), happening-uri, party-uri etc., etc.

În esență, ADF este un festival-mamut, finanțat de peste 50 de fundații, trusturi, concerne, asociații etc., dintre care amintim: Asian Cultural Council, The Ford Foundation, NEA, North Carolina Arts Council of the Department of Cultural Resources, USIA, (United States Information Agency), The Rockefeller Foundation etc.

Nimeni nu poate pretinde că acest "mamut" este experimentul genetic scăpat de sub control al domnului Reinhart. Festivalul a crescut încet, încet, asemeni unui Hercule ducînd în spate un vițel. Povara a fost inerția - uneori a publicului nepregătît să primească șocul noului, alteori a sponsorilor -, dar dialectica creșterii forței odată cu înmulțirea greutăților, ba mai mult, a creșterii forței într-un procent mai mare decît îngreunarea poverii, a făcut ca Festivalul să poată zdrobi Taurul Cretan și să exprime astfel vitalitatea unei mișcări culturale care, în America (și nu numai), tinde să devină un fenomen social: **Dansul**. Tot mai mulți oameni, peste ocean mai ales, dar și în Europa, își regăsesc vitalitatea și echilibrul luînd asupra-le "jugul ușor" al dansului.

Dincolo de motivațiile "terapeutice" pentru această deschidere fără precedent a oamenilor spre mișcare pur și simplu, iar de aici spre arta mișcării, observatorii atenți vîd la dimensiunea fenomenului de masă o **necesiitate de tranzitare a publicului din calitatea lui pasivă de public spectatori spre o poziție mai activă, aceea de public care își găsește un public în chiar publicul din care face parte**. Doar așa se poate explica înscrierea la cursuri a unor studenți situați în afara oricărei șanse de a profita profesional de pe urma studiilor. Dar ei se fac văzuți de ceilalți și, poate instinctiv, poate deliberat, se situează în focarul energizant al atenției celorlalți. Această abordare "strategică" a artisticului se face, desigur, în zona cea mai la îndemînă: mișcarea. Departe de a "compromite" arta dansului, această ușurință în abordarea materiei ei proprii îi subliniază o dată în plus dificultatea procesului sublimării. Ca în alchimie, unde aurul filosofic era obținut dintr-o **materia prima** aflată la îndemînă oricui, dar nu oricui îl era dat să producă aurum; mai ales că, așa cum o afirmau inițiații, "**aurum nostrum non est aurum vulgi**".

Din perspectiva fenomenului cultural, o altă explicație ar putea fi momentul de criză prin care trece teatrul. În anii '70, punctul de vîrf al avangardei teatrale, mișcarea era absorbită de un teatru care se vola dinamic. ADF a deschis pentru o perioadă - în fața acestuia asalt - porțile cetății dansului. Dar astăzi teatrul pare a fi cel absorbit de dans. Coregrafiile Festivalului păreau, în majoritatea lor, a fi o ingenioasă manevră de teatralizare a discursului coregrafic. Efectul era acela al nașterii unui **superteatru** înglobînd organic toate tehnicile spectacolului. Coregrafia pare a deveni în acest context un burete care tinde să absoarbă toate artele. ADF 1990 a fost o astfel de "împresurare" a muzelor de către "trupele" de balet: proiecții cinematografice pe ecrane mobile, artă obiectuală fiindînd scenografic, experimentele sculpturale amețitoare ale lui Peter Pucci, textele rostite impecabil de dansatori cu studii serioase de "voice", improvizatiile verbale șocante și pure ca niște psihodrame veritabile, compozitorii care dansează alături de dansatori cîntîndu-și în același timp propriile partituri, totul pare o repetiție generală pentru o triumfătoare TRIUNA HOREIA, o relansare a triadei alcătuite în antichitatea greacă de dans-cînt-cuvînt.

Arhitectura, prezintă bineînțeles și ea, gestică uneori acești embrioni întregi, dar alteori - ca în cazul spectacolelor prezentate în aer liber, în parcul din fața catedralei Duke University - ea demonstrează că unele s-au născut deja și respiră în aerul tare al artei de mîine.

Experiența festivalului poate fi rezumată așa cum au făcut-o majoritatea studenților americani în stilul lor caracteristic: ♥ADF

SERGIU ANGHEL